

Ἐν τῇ Ὁδῷ Αἰόλου εἰς ἀπρόσεκτος ἐπάτησε τὸ πέδιο μιᾶς Κυρίας.

Ἡ κυρία ὄργιλη :

— Εἰσαι ζῶον !

Ο κύριος χαρίεις :

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία μου, ἐὰν ἡμην ζῶον, θὰ σᾶς πλάκωνα.

Τὴν Κυριακὴν περὶ τὴν 10ην π. μ. ἐγένοντο ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ Βούλγαρη ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, αἱ ἔξετάσεις εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

Ο νεαρός καὶ εὑφυής καθηγητής κ. Joseph Collard εὐδοκίμησεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος.

Ἐνόμιζε τις ὅτι εὐρίσκεται οὐχὶ ἐν Ἑλληνικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ, ἀλλ' ἐν γαλλικῷ λυκείῳ. Ἡ γλυκεῖα ἔκεινη προφορά, ἡ περὶ τὸ λέγειν εὐκολία, ὁ τρόπος τῆς ἀπαγγελίας τῶν ζωηρῶν παίδων ἔξπληξαν ἀληθῶς τοὺς παρισταμένους, οἵτινες ἀναχωροῦντες συνεχάρησαν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν ἀξιότιμον κ. Βούλγαρην, οἵτινος οἱ κόποι καὶ αἱ προσπάθειαι ὅπως ἀναδείξῃ τὸ λύκειόν του ἐφεύριλλον τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν ἐκπαιδευτηρίων ικανοποιήσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πληρέστατα.

Ίδιαιτέρως δὲ ὄρείλομεν νὰ συγχαρῶμεν τὸν εὐγενῆ φίλον μας κ. Joseph Collard ὅστις πρὸ δέκα μόλις μῆνῶν ἐγκαταστὰς ἐν τῇ πόλει μας καὶ τοσαύτας συμπαθεῖας ἀποκτήσας κατὰ τὰς προχθεσινὰς ἔξετάσεις δύολογούμενως ἐδείχθη ἀνώτερος παντός ἐπαίνου.

III. I. Ψ.

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ

Ο ρωμηὸς ἐργάτης καὶ χειρώναξ ἐννυεῖ νὰ διασκεδάζῃ καὶ αὐτὸς ὅταν εἰμπορεῖ. Συνήθως εἰμπορεῖ τὸ Σχέσιον ἐσπέρας, τὴν Κυριακὴν, τὴν ἑορτὴν. Καταπαύει ἐπὶ στιγμὴν τὸν ἄγριον περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα, διασκελίζει τὸ κατώφλιον τοῦ παπηλείου ἀφίνων ὅπισθέν του ὅλην τὴν ἀρωγὴν τοῦ καθημερινοῦ βίου, στηρίζει τὸν ἀγκῶνά του ἐπὶ τοῦ τραπεζίου, λαμβάνει εἰς χειράς του τὸ ποτήριον, καὶ ζητεῖ νὰ πνίξῃ ἐν αὐτῷ τὰς μερίμνας του ὡς θεατηρόφρα ἔντομα.

Τότε πληροῦται ὁ στόμαχος καὶ πληροῦται ἡ κεφαλὴ κατὰ μικρὸν γλυκεῖα τις νωχέλεια ὑπεισέρπει εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ· αἱ ἴδεις του σχίζουσι τὴν πένθιμόν των στολὴν καὶ στολίζονται μὲρόδει· εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι καὶ δεν εἶναι· τὸ βλέμμα του τὸ σθεστὸν ὑπὸ τοῦ κόπου ἀνάπτει· ἡ εὐθυμία διαστέλλει τὴν μορφήν του· ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ τύλοι τῆς παλάμης του γίνονται ἀπαλώτεροι· θέλει νὰ ἐκδηλώσῃ ζωηρότερον τὴν ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσαν πληθώραν ζωῆς· θέλει νὰ κινηθῇ βιαίως, νὰ πηδήσῃ, νὰ χορεύσῃ καὶ ἡ γλῶσσά του ὑφίσταται γαργαλισμόν τινα· θέλει νὰ εἰπῇ κάτι τι, θέλει νὰ φωναίῃ καὶ τραγῳδεῖ.

Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἀπόκεντρα πρὸ πάντων, τὸ ἄσμα ἔχει τὸν ἐπιχωριαζόντα τόνον· τὸ τραγοῦδι τῶν εἶναι προϊὸν τῶν βουνῶν των, καὶ εἶναι γεμάτο δροσιά καὶ πλατανίας καὶ λεύκια καὶ τουφέκι καὶ λευθερά καὶ κλερτόπουλα ποὺ ροσολάν· τὸν κάμπο, ἐνέχει δὲ μελαχγολικὴν τινα μονοτονίαν, γλυκύ τι παράπονον, περιπαθὴ τινα θρηνωδίαν, ὡς νὰ γνωμοίῃ τὴν λύπην νὰ

τὴν ἀποκοιμίσῃ, ὡς νὰ θρηνῇ γιατὶ πέρασαν οἱ καιροὶ ἔκεινοι τῆς λεβεντιάς, ὡς νὰ ψάλλῃ τὸ συχώριο τῶν ἀνδρείων ποὺ εἰζευραχν νὰ λεβόνωνται καὶ νὰ ἀποθνήσκουν.

Οἱ Ἐπτανήσιοι, ὁ μουσικώτατος λαὸς τῆς Ἑλλάδος, τραγῳδοῦν τοὺς Στίχους τοῦ Σολωμοῦ καὶ τὴν μουσικὴν τοῦ Μαντζάρου καὶ τοῦ Ευδιές καὶ συγκινοῦνται, καὶ παθείνονται, καὶ χύνουν πολλάκις θερμὰ δάκρυα ὅταν τραγῳδοῦν τὸν ὑμνὸν τῆς Ἐλευθερίας, καὶ εἶναι ἔξαλλοι ὅταν μέλπουν τὸ «ἔτσι κ' ἐμὲ η πατρίδα μου», ἐκεῖνο τοῦ ὅποιου οἱ "Ἄγγλοι" ἐκρέμασαν καὶ τὸν μουσικὸν καὶ τὸν ποιητήν. Ἄλλα οἱ Ἐπτανήσιοι δὲν τραγῳδοῦν πάντοτε ποίησιν τοῦ Σολωμοῦ καὶ Ζαμπελίου· πλεῖστα ἀσματά των εἶναι ιταλικά καὶ οἱ Ἑλληνικοὶ στίχοι οὓς προσαρμόζουν εἶναι πολλάκις ἀνόητοι καὶ γελοῖοι.

Ἄλλος ὁ Αθηναϊκὸς λαὸς, ὁ λαὸς τῆς καρδίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ, τί τραγῳδεῖ;

Παριστάνει τὸ ἀσμά του ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς μελωδίας διερχομένην στιγμιαίως τὴν εἰκόνα τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος του, τῶν ἔθνων πόθων του; τῷ ἀναπαριστᾷ τὸ χαριτωμένον κοριτσάρι τῆς ἐρωμένης του, τὰς ἀγωνιώδεις ὥρας τῆς προσδοκίας ὑπὸ τὰ παραθυρά της, τοὺς μακροὺς πλοκάμους της, τὸ λαθραῖον παρὰ τὴν θύραν φίλημα; Οταν τραγῳδεῖ ὁ Αθηναϊκὸς λαὸς ἔδει τὸν ἔρωτα καὶ τὴν δόξαν, τὴν καλλονήν, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἢ τὸ θέληγητρον τῆς ἀφυπνιζομένης φύσεως, ἢ τὸ μυστήριον τῆς ἐσπέρας, ἢ τοὺς βράχους καὶ τὴν πεδιάδα, ἢ τὸ ἐπιστρέφον ποίμνιον, οὕτινος ἀκούεται μακρίθεν ὁ γλυκὺς τῶν καδῶνων ὥχος, ἢ τὴν λέμβον ἥτις πετεῖ ὡς λέρος ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ φέρει μετ' αὐτῆς τὴν φίλην;

Ο Αθηναϊκὸς λαὸς ἀπλεύστατα ἔδει ὅτι μυρίζει ώραία τὸ σπανάκι μὲ τὸ ρίζι, ὅτι αἱ παπαρούναι βασανίζουν τὴν καρδία του, ἔδει τὴν κανελόρρεϊα μὲ τῆς κανέλας τάνθη, ἔδει τὸ σινανά σινανά καὶ τὸ σελάμ σογλέ.

Πλὴν δὲ τοὺς ἀνόητον, σκαιόν, ἀηδές, σιχαμερόν, πλὴν δὲ τοὺς ἀκπέμπεται ως ἀναθυμίασις ἐκ τῶν μεμολυσμένων καταγγωγίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πλὴν δὲ τοὺς ρυπαρόν, ἡλίθιουν, εἰδεχθές, καὶ ὡς ἔννοια καὶ ὡς μέλος, πλὴν δὲ τοὺς σύρεται καὶ κυλίεται εἰς τὸν βρόβορον τῶν στενῶν τοῦ Γαλατᾶ, ἐκβράζεται εἰς τὴν Σύρην καὶ τὸ Πειραιό, καὶ ἐπειτα διαχέεται ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ἔξαπλούται, πλημμυρεῖ ὡς χολέρα, καὶ μολύνει τὴν ψυχήν, καὶ θανατώνει τὴν καλλαισθησίαν, καὶ νεκρόνει τὸν χαρκιτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐπισκεφθῆτε τὰς καπηλεῖα, διέλθετε τὰς ὁδοὺς τῶν συνοικιῶν μίαν ἑορτὴν καὶ ἀκούσατε· θὰ ἴδητε ἂν εἶναι λαὸς ἀυτὸς ὁ τῶν Ἀθηνῶν· λαὸς ἡλίθιος εἰς τὸ ἀσμά του, εἶναι λαὸς ἡλίθιος καὶ εἰς τὰ αἰσθήματά του, εἶναι λαὸς ἡλίθιος καὶ εἰς τὰ δικαιώματά του· θὰ ἴδητε ὅτι τὸ ἀσμά του ἐκκίνεται ἀπὸ τὸ στόμα του ὡς σίελος· θὰ ἴδητε ὅτι ἀνὴρ μέθη τοῦ προξενῆ ἔμετον, ὁ χειρότερος ἔμετός του εἶναι τὸ φυσικό του.

Καὶ τί κάμνει λοιπὸν αὐτὸς τὸ Ωδεῖον δώδεκα ἔτη τόρος; Προορισμός του εἶναι νὰ διδάσκῃ μπάσσα βιόλαις καὶ φλάσουτα εἰς δύο τρεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχον τὰ μέσα νὰ τὰ διαχθῶσι καὶ ἀνεύ τοῦ Ωδείου;

Πότε θὰ καταρτισθῶσι ὁδοίοι οἱ ὅποιοι διατρέχοντες πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος θὰ διαδώσωσι ώραία ἀσματά μὲ ώραίας στροφάς καὶ ώραίαν μουσικήν, κινοῦντες ὡς ὁ Ορφεὺς τὸν λίθον; "Ἄν δὲν ὑπάρχουν κατάλληλα ἀσμάτια πρὸς τονισμὸν, ἀν δὲν ὑπάρχῃ κατάλ-